

**ЦИЉЕВИ НАСТАВНИХ ЈЕДИНИЦА ПРЕДМЕТА „ХУМАНА ГЕНЕТИКА“
ОСНОВНЕ СТРУКОВНЕ СТУДИЈЕ**

НЕДЕЉА НАСТАВЕ	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ВРСТА НАСТАВЕ	ЦИЉЕВИ
1. НЕДЕЉА	• Хумани геном	ПРЕДАВАЊА	<ul style="list-style-type: none"> • Разумети разлику у структури и функцији једарног и митохондријалног генома • Усвојити термине: хомологи хромозоми, кариотип, кариограм, идиограм • Научити хемијску структуру хромозома, уочити улогу хистонских и нехистонских протеина • Усвојити термине: нуклеозом, хроматин, хромонема, хроматида • Научити основне делове хромозома: центромера, теломера, секундарно сужење, сателити • Научити основне карактеристике хуманих хромозома и основне критеријуме за њихову идентификацију •
	• Микроскопирање	ВЕЖБЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Овладати вештином микроскопирања на бинокуларном микроскопу • Овладати вештином микроскопирања крупног и ситног препарата • Овладати вештином микроскопирања нативног препарата

НЕДЕЉА НАСТАВЕ	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ВРСТА НАСТАВЕ	ЦИЉЕВИ
2. НЕДЕЉА	• Нуклеинске киселине	ПРЕДАВАЊА	<ul style="list-style-type: none"> • Разумети разлику у грађи ДНК и РНК молекула • Разумети разлику између нуклеотида, нуклеозида и нуклеозома • Научити полиморфизме завојница и основне типове секвенци ДНК • Усвојити термине: денатурација, ренатурација, хибридизација, генетичка сличност • Разумети улоге иРНК, тРНК и рРНК
	• Хумани кариотип	ВЕЖБЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Опсервирати основне критеријуме за прецизну идентификацију хуманих хромозома • Овладати методологијом идентификације хуманих хромозома посматрањем микрографија

НЕДЕЉА НАСТАВЕ	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ВРСТА НАСТАВЕ	ЦИЉЕВИ
3. НЕДЕЉА	• Ген	ПРЕДАВАЊА	<ul style="list-style-type: none"> • Разумети разлику у грађи једарног и митохондријалног гена • Усвојити термине: геном, генотип, фенотип • Научити улоге гена, број гена код човека, као и преглед броја код других организама, величину гена • Усвојити термине: хаплотип, фамилија гена, псеудогени • Разумети генски полиморфизам, усвојити термине генски алел, мултипни алелизам, хомозиготни и хетерозиготни алели • Научити улогу митохондријалног генома у материнском наслеђивању
	• Метода култивације хуманих лимфоцита	ВЕЖБЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Овладати методологијом култивације хуманих лимфоцита из периферне крви • Овладати методологијом препарације хромозома из лимфоцита периферне крви

НЕДЕЉА НАСТАВЕ	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ВРСТА НАСТАВЕ	ЦИЉЕВИ
4. НЕДЕЉА	• Функција наследне основе • Репликација	ПРЕДАВАЊА	<ul style="list-style-type: none"> • Научити функције наследног материјала: репликација, транскрипција, транслација • Научити улогу и значај репликације генетичког материјала • Научити ензиме који имају улогу у репликацији ДНК-хеликазе, нуклеазе, полимеразе, лигазе • Разумети термин полуконзервативна репликација на примеру • Усвојити став да се репликација одвија истовремено на оба ланца ДНК, у истом правцу али супротном смеру и то на различите начине • Разумети механизам репликације на водећем и растућем ланцу ДНК • Научити спонтану стопу мутација по гену и по нуклеотиду • Усвојити термине транзиције и трансверзије и механизам настанка
	• Технике трака	ВЕЖБЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Научити основне технике за бојење хромозома • Овладати методологијом идентификације хромозома бојених Г техником трака

НЕДЕЉА НАСТАВЕ	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ВРСТА НАСТАВЕ	ЦИЉЕВИ
5. НЕДЕЉА	<ul style="list-style-type: none"> • Функција наследне основе • Транскрипција • Транслација 	ПРЕДАВАЊА	<ul style="list-style-type: none"> • Нучити основне етапе у транскрипцији • Разумети разлику у транскрипцији прокариота и еукариота • Научити термине: транскрипциони фактори, промотор, ТАТА секвенца, транскрипциона јединица, стоп секвенца • Разумети механизам транскрипције • Разумети термине: код, кодон, антикодон • Научити етапе у транслацији • Разумети механизам раста полипептидног низа у рибозому
	<ul style="list-style-type: none"> • Молекуларна генетика 	ВЕЖБЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Опсервирати структуру нуклеинских киселина • Решавати проблемске задатке о структури нуклеинских киселина применом стеченог знања

НЕДЕЉА НАСТАВЕ	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ВРСТА НАСТАВЕ	ЦИЉЕВИ
6. НЕДЕЉА	<ul style="list-style-type: none"> • Репродукција ћелија • Митоза 	ПРЕДАВАЊА	<ul style="list-style-type: none"> • Усвојити термине: ћелијски циклус, кариокинеза, цитокинеза • Разумети механизам деобе телесних ћелија • Усвојити фазе у деоби телесних ћелија • Разумети процесе у интерфази митозе • Разумети изглед и понашање хромозома током митозе • Научити поремећаје митозе-ендомитоза и ендоредупликација и последице
	<ul style="list-style-type: none"> • Ћелијска деоба-Митоза 	ВЕЖБЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Опсервирати фазе митозе и понашање и изглед хромозома • Овладати вештином разликовања појединих фаза митозе посматрањем микроскопских препарата митозе код биљне и животињске ћелије • Уочити разлике у митотичкој деоби биљне и животињске ћелије

НЕДЕЉА НАСТАВЕ	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ВРСТА НАСТАВЕ	ЦИЉЕВИ
7. НЕДЕЉА	<ul style="list-style-type: none"> • Репродукција ћелија • Мејоза 	ПРЕДАВАЊА	<ul style="list-style-type: none"> • Разумети мејозу и усвојити термине редукциона и еквациона деоба • Научити фазе мејозе 1. • Научити фазе мејозе 2. • Разумети механизам гаметогенезе код људи • Научити процес сперматогенезе код мушкарца • Научити процес оогенезе и фоликулогенезу код жена • Разумети разлике између сперматогенезе и оогенезе
	<ul style="list-style-type: none"> • Сперматогенеза 	ВЕЖБЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Опсервирати механизам сперматогенезе • Овладати вештином препознавања фаза сперматогенезе микроскопирањем препарата попречног пресека кроз тестис мушкарца

НЕДЕЉА НАСТАВЕ	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ВРСТА НАСТАВЕ	ЦИЉЕВИ
8. НЕДЕЉА	<ul style="list-style-type: none"> • Хромозомске аберације • Нумеричке хромозомске аберације 	ПРЕДАВАЊА	<ul style="list-style-type: none"> • Усвојити термине полиплоидије и анеуплоидије, уочити разлику међу њима • Научити врсте полиплоидија, механизам настанка, и ефекат на здравље људи • Научити врсте анеуплоидија, механизам настанка и ефекат на људе • Научити најчешће узроке нераздвајања хромозома- средински (зрачење, хемијски агенси, вируси), генетички (старост мајке, аберацне линије ћелија, аутоимуне болести) • Усвојити термине миксоплоидија и химеризам • Научити анеуплоидије полних хромозома и њихов ефекат на клиничку слику и здравље људи- Тарнеров синдром, Клинефелтеров синдром, хипер Х и хипер Y • Научити најчешће анеуплоидије аутозомних хромозома и њихов ефекат на клиничку слику и здравље људи- Даунов синдром, Патауов синдром, Едвардсов синдром
	<ul style="list-style-type: none"> • Оогенеза 	ВЕЖБЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Опсервирати фазе оогенезе и фоликулогенезе код жене • Овладати вештином препознавања фаза оогенезе посматрањем микроскопских препарата попречног пресека кроз оваријум жене

НЕДЕЉА НАСТАВЕ	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ВРСТА НАСТАВЕ	ЦИЉЕВИ
9. НЕДЕЉА	• Структурне хромозомске аберације	ПРЕДАВАЊА	<ul style="list-style-type: none"> • Научити врсте структурних хромозомских аберација: делеције, дупликације, инверзије и транслокације • Научити врсте и механизме настанка делецираних хромозома, као и њихову улогу у етиологији синдрома- Сги du chat, Wolff • Усвојити термине: терминална делеција, интерстицијална делеција, ринг хромозом и изохромозом • Научити механизме настанка дупликација хромозома и њихове последице, усвојити термине: тандем дупликација и неправилни кросинг овер • Научити врсте и механизме настанка транслокација, разумети разлику између реципрочне транслокације, Робертсонове транслокације и инсерције • Разумети механизам настанка инверзија у хромозомима и њихове последице на гаметогенезу носилаца • Учити разлику између инверзија и транспозиција
	• Нумеричке аберације хромозома	ВЕЖБЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Опсервирати основне нумеричке аберације и механизам њиховог настанка • Овладати писањем формула аберантних кариотипова • Применити знање о механизму настанка нумеричких аберација у решавању проблемских задатака

НЕДЕЉА НАСТАВЕ	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ВРСТА НАСТАВЕ	ЦИЉЕВИ
10. НЕДЕЉА	• Генске мутације	ПРЕДАВАЊА	<ul style="list-style-type: none"> • Научити типове генских мутација, соматичке, герминативне, спонтане, индуковане, директне, реверзибилне, макро и микро мутације • Научити генетичку основу поинт мутација- супституције (погрешне, бесмислене, тихе, неутралне мутације), ванфазне мутације (делеције и инсерције), динамичке мутације (динуклеотине и тринуклеотидне вишеструке копије). • Разумети ефекат генских мутација на здравље људи • Усвојити термине спонтана стопа мутације, транзиција и трансверзија • Разумети ефекат срединских агенаса у индукцији мутација-физички агенси (јонизујуће и нејонизујуће зрачење), хемијски агенси (лекови), биолошки агенси (вируси)
	• Структурне аберације хромозома	ВЕЖБЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Опсервирати основне структурне аберације хромозома • Овладати писањем формула кариотипова са структурним аберацијама хромозома • Опсервирати процес раздвајања хромозома током гаметогенезе • Применити знање у решавању задатака за увежбавање структурних аберација

НЕДЕЉА НАСТАВЕ	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ВРСТА НАСТАВЕ	ЦИЉЕВИ
11. НЕДЕЉА	<ul style="list-style-type: none"> • Типови наслеђивања код људи • Аутозомно доминантно • Аутозомно рецесивно • Наслеђивање везано за полне хромозоме • Полигенско и мултифакторијално наслеђивање • Корелативно наслеђивање 	ПРЕДАВАЊА	<ul style="list-style-type: none"> • Научити типове наслеђивања код људи • Разумети основне принципе наслеђивања • Уочити разлику између аутозомно доминантног и аутозомно рецесивног наслеђивања и научити по неколико нормалних и патолошких особина сваког типа наслеђивања • Разумети механизам наслеђивања метаболичких поремећаја • Разумети разлику између потпуне и делимичне доминантности • Научити термине пенетрабилност и експресивност гена • Научити разлику између доминантног и рецесивног везаног за X наслеђивања, по неколико примера најчешћих обољења • Разумети механизам наслеђивања особина везаних за Y хромозом обрадом неколико примера • Усвојити термине полигенија, адитивна полигенија, плејотропни ген и обрадити бар по један пример • Усвојити термин мултифакторијално наслеђивање и научити најчешћа обољења • Усвојити термин везани гени и корелативно наслеђивање и научити бар два примера овог типа наслеђивања код човека
	<ul style="list-style-type: none"> • Типови наслеђивања код људи 	ВЕЖБЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Опсервирати основне принципе наслеђивања • Опсервирати типове моногенског наслеђивања: монохбридно, диhibридно, полиhibридно • Приметити стечено знање у решавању проблемских задатака из области типова наслеђивања

НЕДЕЉА НАСТАВЕ	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ВРСТА НАСТАВЕ	ЦИЉЕВИ
12. НЕДЕЉА	• Детерминација и диференцијација пола код човека	ПРЕДАВАЊА	<ul style="list-style-type: none"> • Усвојити улогу полних и аутозомних хромозома у диференцијацији пола • Разумети пресудни значај У хромозома у диференцијацији пола • Научити најважније гене на Х и У хромозомима за диференцијацију пола • Разумети ефекат дозажне компензације гена код мушкараца и жена, научити хипотезу Мери Лајон • Усвојити термине: Барово тело, инактивациони центар, инактивационе РНК • Научити примере реверзије пола код човека • Научити разлику између правог и псеудохермафродитизма
	• Полигено наслеђивање	ВЕЖБЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Опсервирати знање о полигенији и адитивној полигенији • Применити стечено знање у решавању проблемских задатака из области полигеније

НЕДЕЉА НАСТАВЕ	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ВРСТА НАСТАВЕ	ЦИЉЕВИ
13. НЕДЕЉА	• Генетички механизми имунолошких способности • Генетика старења • Онкогенетика	ПРЕДАВАЊА	<ul style="list-style-type: none"> • Усвојити термине В и Ц гени • Научити структуру антитела и усвојити став да у синтези овог протеина учествују 2 гена • Разумети генску регулацију АБО, Rh и МН система крвних група код људи • Разумети значај HLA система и његову генску регулацију • Научити дефиницију старења и основне генетичке теорије које објашњавају овај процес: мутационе терорије, теорија скраћивања теломера хромозома, тороира генетског сата и теорија слободних радикала • Усвојити термине: протоонкоген, онкоген, антионкоген • Научити хромозомске аберације специфичне за одређена малигна стања
	• Барово тело и ефекат дозажне компензације гена	ВЕЖБЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Опсервирати хипотезу Мери Лајон • Овладати методологијом израде и анализе микроскопских препарата Баровог тела

НЕДЕЉА НАСТАВЕ	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ВРСТА НАСТАВЕ	ЦИЉЕВИ
14. НЕДЕЉА	• Популациона генетика	ПРЕДАВАЊА	<ul style="list-style-type: none"> • Разумети дефиницију популације и научити основне елементе генетичке структуре популације • Научити дефиницију и одлике хуманих популација • Усвојити термине: квантитативна својства, квалитативна својства, хромозомски полиморфизам • Научити Харди-Вајнбергов закон • Научити факторе који ремете генетичку структуру популације, факторе еволуције: природна селекција, мутације, миграције и генетичка случајност • Разумети улогу генетичких оптерећења у повећању фреквенце генских мутација на примеру склапања брака у блиском сродству • Научити степене сродства међу рођацима и начин утврђивања методом родословног стабла
	• Популациона генетика-израда задатака	ВЕЖБЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Опсервирати Харди-Вајнбергов закон израдом проблемских задатака • Овладати методом израчунавања фреквенце мултипних алела на примеру крвних група по АБО систему и фреквенце кодоминантних алела на примеру МН система крвних група израдом проблемских задатака • Овладати методом утврђивања степена сродства израдом и анализом родословног стабла

НЕДЕЉА НАСТАВЕ	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ВРСТА НАСТАВЕ	ЦИЉЕВИ
15. НЕДЕЉА	•Генетичко саветовање и превенција наследних обољења	ПРЕДАВАЊА	<ul style="list-style-type: none"> • Усвојити став да је генетичко саветовање најзначајнија област хумане генетике које подразумева помоћ породици у разумевању и ублажавању могућих последица • Разумети разлику у процени ризика у моногенским и полигенским болестима • Усвојити став да степен сродства има значајну улогу у генским мутацијама • Научити индикације за пренаталну дијагностику плода • Научити методе пренаталне дијагностике кариотипа плода, амниоцентеза, биопсија хориона, кордоцентеза • Разумети значај одређивања нивоа алфа фето протеина за детекцију аномалија плода • Научити методе пренаталне дијагнозе генских обољења, генске пробе
	• Методе пренаталне дијагностике	ВЕЖБЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Опсервирати методе и индикације за пренаталну дијагностику • Усвојити став која је метода најприхватљивија у погледу времена извођења, добија се најбржи резултат и има најмањи ризик за жену и плод